

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

HLAS

صِدْقٌ

الجماعة الدينية الإسلامية في جمهورية تشكوسلوفاكيا

MOSLIMSKÉ NÁBOŽENSKÉ OBCE PRO ČECHY A MORAVU

• Ročník 3.

Zeitung der Moslemischen Religionsgemeinde für Böhmen und Mähren

• Číslo 6.-7.

Organe de la Communauté religieuse musulmane de Bohême et Moravie

DŽUMAT UL EUVEL 1358 Červenec 1939

Redakce a administrace

Rédaction: Praha XIX., třída krále Alexandra číslo 20

M. M. Pickthall (Anglie):

Hlubší význam »džihádu« - svaté války.)*

Tuhá, ale prostá kázeň Islamu, vždy sebe-kázeň — tak nepochopitelná nemuslimům, kteří si nedovedou představit, proč někdo dělá něco, co ve světském smyslu nepůsobí žádného potěšení ani užítku a co se nemusí dělati, — stává se pochopitelnou, jakmile na ni hledíme v souvislosti s „džihádem“, k němuž je muž i ženě potřebí cviku. Denní modlitby, každoroční půst a „hadž“ (pout do Mekky) stávají se bez ducha „džihádu“ prázdnými formami. Moslim nemůže očekávat, že bude ospravedlněn pouhou vírou ani prostým plněním Svatého Zákona. Vyznavačům jiných náboženství bylo řečeno: „Jenom věř.“ Moslimům se prikazuje: věřiti a konati — neboť víra v Boha bez dobrých skutků je víra nedostatečná. Zkušebním kamenem jsou skutky.

Bylo řečeno duchovními osobami jednoho sesterského náboženství, že člověk nemá k sobě žádných povinností. Má povinnost k Bohu a povinnost k bližnímu. Jeho povinnost k sobě samému jest zahrnuta v této dvojí povinnosti. Islam to však vyjadřuje jinak. Uznává povinnost člověka k sobě samému a tato povinnost jest „džihád“, to jest boj o dobro a proti zlu, boj, který se počíná opanováním vlastních chtíčů. Tato povinnost člověka k sobě samému zahrnuje povinnost bojovati za určitých okolností i mečem. Výcvik pro „džihád“ (svatou válku) není jen vojenský výcvik, je to celá soustava islamské kázně. Na druhé straně všeobecný vojenský výcvik jest přirozeným důsledkem příkazu k boji a musí býti vždycky zákonem v islamském státě. Každý moslim měl by

býti cvičeným „mudžáhidem“ (bojovníkem), schopným zúčastniti se „džihádu“, který jest namířen proti moci zla, ať již v jeho vlastním svědomí nebo v dílně, na tržišti, v poradní síni či na bojišti. Neměl by nikdy býti tolik zaujat svými vezdejšími statky nebo svým zaměstnáním, aby mu pukalo srdce, když je jich zbaven nebo když je od nich náhle odloučen. Měl by býti připraven ve chvíli, kdy ho majetek nebo ustálený klidný život svedou k neposlušnosti Božího přikázání, vzdáti se jich, změnití jejich povahu nebo se vystěhovati, bez zdráhání a tím méně bez zoufalství, jež mezi světáckými lidmi doprovázejí takové odříkání. „Neboť náležíme Bohu a k němu se vrátíme“ (Koran). Je to beztoho jen nepatrná chvílka, nežli budeme přinuceni zanechati po sobě vše, co jsme milovali a cenili na tomto světě. Co si s sebou vezmeme? Nic. Ale nalezneme něco, co na nás čeká, a podle toho budeme souzeni. To je ono, co naše vlastní ruce poslaly před námi“ — podle slov Koranu — důkazy úsilí, jež jsme podali ve věci spravedlnosti, na obranu království Božího na zemi, ve prospěch slabých, nevědomých, chudých, trpících a utlačovaných a pro nápravu křivd. To je bilance našeho „džihádu“. Bohatství tohoto světa jest darem od Boha. Poskytuje je, komu chce, a odnímá je, od koho chce. Dává se vždycky jako úvěr, často jako měřítko našich zásad, někdy jako zkouška, někdy docela jako trest. Je to nebezpečné a strastiplné vlastnictví ve

*) Na př. na obranu víry, nikoliv na výboj.

smyslu duchovním a jest nejisté. Co můžeme pokládati za jisté? Jedině slib Boží, že ti, kdo věří, kdo usilují o spravedlnost a opustí svůj domov a nejmilejší majetek k vůli Bohu, „dojdou odměny od svého Pána a nepodlehnu strachu ani nepocítí zármutku“.

To jest fatalismus Islamu. Avšak není to onen fatalismus, z něhož se Islam obecně obviňuje. Je to stav neúměrného, vytrvalého úsilí a intenzivní životnosti. Stav „džihádu“ jest slavný a ušlechtilý život a jest snadno přístupný každému člověku.

Stykem s jinou vzdělaností byly zmateny myšlenky většiny moslimů, z nichž mnozí jsou náchylni zříkati se „džihádu“, jako by byl založen na ziskuchtivosti a lačnosti místo na obětavosti, a vyhledávají svou vlastní spásu jako lidé stranou stojící. Nepocítují náboženského posvěcení dnešních lidských snah. Obchod se stal hrdořezstvím, lhaní řemeslem, zákon zlomyslným týráním a vědy se užívá k sobeckým a destruktivním cílům. Slovem, podle Koranu: „Člověk je rebelem, myslí-li, že je nezávislý.“

To však není důvodem pro moslima, aby se vzdaloval života, nýbrž naopak; neboť hlavním důvodem, proč Islam vznikl, jest přiváděti lidi zpět k poznání Boží svrchovanosti. Jde prostě o to, aby se přizpůsobila myšlenka a praxe „džihádu“ moderním poměrům, a toho lze dosíci jedině oživením islamských institucí v moderní formě. Jestliže se nynější moderní společnost zakládá na ziskuchtivosti, nechť moslimové podají příklad moderní společnosti, která se nezakládá na ziskuchtivosti. Je-li zákon pusté týráním, nechť moslimové obnoví Svatý Zákon a poslouchají ho ve všem, co se týká jejich vlastní obce. Zdá-li se jim nynější bankovní systém lichvářstvím, nechť vytvoří moslimský bankovní systém založený na bratrství, nechť znovu zavedou „zakáh“ (zakat) a „bejt-ul-mál“ (rodinný nedílný majetek). Jestliže je nynější obchodní metody urážejí jako sprosté, nechť zavedou svůj vlastní obchod na základech kooperace. Zdá-li se jim průmyslová soustava sobeckým tyranstvím, nechť vybudují vlastní průmyslový systém shodný se šeriátem. Bylo by sebevraždou pro moslimy, kdyby se dali pohltnouti novou civilizací, neboť by to znamenalo, že přijímají, co v ní uznávají za špatné, a tak by se nikdy nemohli státi v tomto světě mocí blahodárně působící. Ale bylo by rovněž pro ně sebevraždou, kdyby se této civilizace vzdalovali, obsahuje-li vědění a účinné vzory pro dnešní časy. Moslimové nemohou nadále žít v minulosti, nebo jinak zahubí Islam stejně, jako by jej zahubili, kdyby bez výhrad přijali nemoslimskou vzdělanost. Jest příkazem „džihádu“ pro dnešní opravdové moslimy, osvojit si tolik moderní výchovy, aby mohli rozlišovati mezi tím, co je dobré, a tím, co je špatné v nové době. Musí přijímati a přisvojovati si, co je dobré, a proti špatnému musí postavit něco, co je může nahraditi v průběhu doby. Spěje-li svět k záhubě, jen oni jej mohou zachrániti, neboť jen oni mají vzor, podle něhož

by se měla posuzovati vzdělanost, jen oni jsou s to, aby vytvořili úplný alternativní civilizační systém s nárokem na božské posvěcení — systém, který v minulosti působil s podivuhodným úspěchem, a ježto je přizpůsobitelný potřebám všech dob, může s pravděpodobností skýtati záruku, že se stejně osvědčí i v budoucnosti, což nelze říci o všech soustavách západních revolucionářů, které vždycky zklamaly, šlo-li o to, aby prakticky přispěly k rozmnožení lidského štěstí. A musíme míti stále na mysli, že usilovati o úspěch a vítězství naší moslimské obce, ať je v právu či nikoli, nad jinými obcemi není ospravedlněno „džihádem“. „Džihád“ jest úsilí o spravedlnost proti nespravedlnosti o dobro proti zlu, ať se vyskytne kdekoli. Myslete-li, že ideál takového „džihádu“ nikdy neexistoval v moslimském světě, jste na omylu. Čtete o jednání omejovských a abbasovských chalífů s Východní římskou říší, španělských omejovských chalífů se západními křesťanskými zeměmi: seznáte, že jejich ideálem byl právě boj za spravedlnost proti křivdě, kdekoli se vyskytne. Čtete dopis sultána Sulejmana Nádherného ke králi francouzskému Františkovi, když byl uvězněn a nespravedlivě oloupen o všechno své bohatství — a uvidíte, že tento princip byl zdůrazňován a úsilovně obhajován. Naším cílem není vybudovati říši naší vlastní obce, nýbrž založiti království Boží na zemi, a Svatý Zákon Islamu — obsahující přirozené zákony platné pro každého — má tutéž vysokou lidskou metu. Používati ho k nízkému cíli, znamená mylně jej vykládati a tím se vydávati v nebezpečí nezdaru. Bez vysokého lidského cíle nemůže býti „džihád“.

Moslimský „fatalismus“, o němž se tolik mluví, jest jenom uznáváním toho, co jest naprosto nevyhnutelné. Za někdejších časů jest nutno jej vykládati jako radostný souhlas s trvajícím řádem, jako podřízenost vůli Boží. „Džihád“ moslimů, jejich náboženské úsilí musí jako dříve znamenati úsilí o dobro proti zlu, a to nejprve v očistění a znovuvybudování islamského bratrství v moderní formě a potom ve snaze burcovati chováním i příkladem svět, aby si uvědomil universální svrchovanost Boha.

*

Poznámka redakce: „Džihád“ se obvykle překládá a vykládá jako „svatá válka“ a bývá odpůrcům Islamu záminkou k výtece, že Islam hlásá výbojnou válku proti nevěřícím. Podle Koranu jest „džihád“ především obrana proti útokům odpůrců a obrana napadených, nespravedlivě utiskovaných, pronásledovaných a trpících (viz Koran II, 251; IV, 77; VIII, 30; IX, 13; XXII, 40, 41). V širším mravním smyslu znamená „džihád“ sebekázeň, sebeopanování, úsilí o vnitřní rovnováhu a o spravedlnost, jak lze vyčísti z „hadísů“ (tradicí dochovaných výroků Prorokových), z nichž jest nejznámější Mohamedův výrok: „Nejlepší džihád jest boj o sebeopanování.“

Výroky Mohamedovy

Nepřekračujte míry chválice mne, jak činí křesťané chválice Ježíše, syna Mariina a nazývajíce ho Bohem a synem Boha. Já jsem jen sluha Páně a proto mě nazývejte Božím sluhou a jeho poslem.

*

Nenáleží k nám ten, kdo vyzývá druhé, aby mu pomáhali při útisku; a nenáleží k nám ten, kdo bojuje pro svůj kmen v nespravedlnosti; a nenáleží k nám ten, kdo umírá pomáhaje svému kmeni v tyranství.

*

Ó, Boží vyslanče, dopustil jsem se velkého zločinu. Jest nějaký skutek, kterým bych se mohl káti? Mohamed pravil: Máš matku? Nemám, odpověděl. Máš tetu?, ptal se Mohamed. On pravil: Ano, mám. Mohamed řekl: Jdi a učíš jí něco dobrého a tvůj zločin bude odpuštěn.

*

Povinnost mladšího k staršímu bratru jest jako povinnost dítěte k otci.

*

Kdo dobře zachází s dívkami, bude ochráněn před ohněm pekelným.

*

Všichni moslimové jsou jako jedna osoba.

*

Všichni moslimové jsou jako jeden základ: jedna část podpírá druhou a tak se podpírají navzájem.

*

Náboženství jest výstraha a znamená býti čistý.

*

Laskavost jest znamení víry a kdo není laskavý, nemá víry.

*

Vpravdě jest projevem úcty k Bohu ctíti starce.

*

Zajisté jest lepší pro člověka učiti své dítě dobrým způsobům nežli dávatí měřici obilí almužny.

Dr. Mehmed Alija Metiljević (Jugoslavie):

Co jest islamský ibadat.

Základem všech závazků moslimových k Bohu jest povinnost po celý život se držeti islamských zásad a podrobovati se jim. Kdo není dobře zpraven o věci, mohl by míti za to, že takový závazek jest člověku břemenem, ježto mu domněle vadí ve svobodném počínání, ale je nutno si uvědomiti, že Bůh neukládá — podle slov Koranu — nikomu více břemena, nežli může sněsti. Moslim, který plní své povinnosti, je si vědom bez jakékoli pochybnosti, že je na cestě k pravdě, pokroku a štěstí na tomto i na onom světě.

Závazkem k Všemohoucímu rozuměti jest především ony povinnosti, které jsou označeny výrazy jako: *s a l a t*, *h a d ž*, *s a u m* a *z a k a t* a které jsou čtyřmi hlavními sloupy, na nichž spočívá pevná stavba Islamu. Podle svého významu nejsou to žádné tak zv. náboženské obřady ani předpisy, takových v Islamu není, nýbrž povinnosti, které zároveň se vším, co z nich vyplývá, představují obsah celého moslimova života. Jejich plnění se nazývá *i b a d a t*.

Celý život, založený na islamských zásadách, jest nepřetržitým ibadatem a pro pravého moslima není života mimo okruh ibadatu, to jest mimo okruh Islamu.

Je zcela mylné pokládati *s a l a t* za islamskou modlitbu. Salat je ibadat vyjádřený oním zvláštním momentem lidského života, kdy v člověku, v jeho celé bytosti, ve všech myšlenkách a v naprosté čistotě jeho duše nastane úplná odevzdálost Všemohoucímu. To je onen moment, který člověka nutká přemýšletí o nezměrné moci Pána vesmíru, to jest Toho, který je pramenem všeho, co existuje, a který člověku poskytuje sebedůvěru a nejjistější oporu ve všech jeho snahách

o dosažení dokonalosti. Tímto ibadatem si člověk uvědomuje své lidské povinnosti, stává se nebojácným bojovníkem za velké islamské pravdy a pomáhá upevniti výstavbu islamské víry.

Konati salat (modliti se) může každý sám, v soukromí a v každé chvíli, ale lépe je konati jej hromadně, jak to Mohamed doporučuje, neboť tím se vyjadřuje jednota citů všech členů islamské obce vespolek i na venek. Proto je základem omylem pokládati salat za islamskou modlitbu nebo nějaké tělesné cvičení jak se mezi nezasvěcenými obvykle děje.

Vyvrcholení všeislamských myšlenek a citů jest v *h a d ž i* (pouti do Mekky). Pro *hadž* jest stanovena určitá roční doba, kdy se shromáždí na tisíce moslimů z celého světa, stejně oděných *ihramem*, bez jakéhokoli rozdílu co do bohatství, rasy nebo plemena, a kdy všichni vzdávají společnou chválu Bohu, který je uvedl na pravou cestu. To je *ibadat*, jímž se manifestuje jednota všech členů islamské obce v chápání Islamu a jeho poslání. Jím se dospívá k úplnému vědomí o naprosté duchovní jednotě všech moslimů ve společných ideálech a potřebách. *Hadž* je závazek bez jakýchkoli výhrad a má býti vykonán každým moslimem, jemuž zdraví a hmotné prostředky putování do Mekky dovolují. Nelze popřít praktickou stránku *hadže*: poutník do Mekky má příležitost shlédnout kraj, kde se Islam zrodil, a seznámiti se se souvěrci všech národů a plemen, jejichž lidskou rovnocennost Islam tolik zdůrazňuje.

S a u m, další sloup Islamu, není obyčejný půst, který záleží v tom, že se člověk od rána do večera zdržuje potravy a tělesných požitků,

jak se obyčejně za to mívá. Saum jest ibadat, jehož účelem jest očistiti duši, naplniti ji zbožnou úctou k Bohu, probuditi cit spravedlnosti, rovnosti a vzájemné bratrské solidárnosti a obětavosti mezi členy islamské obce. Prospěch saumu jest veliký pro mravní upevnění charakteru a kázně. Postní dny jsou napomenutím pro ty, kdož jsou z lidské slabosti náchylni zblouditi s pravé cesty nebo upadli do bludů. Pravá kajícnost není ve formálním odříkávání nějakých zvláštních slov (tevbe-dovy), nýbrž v tom, že se spáchané přestupky úplně napraví a že se kajícník zkroušeně obrací k Bohu s prosbou, aby jeho pokání přijal a odpustil mu. Konečně jsou postní dny upomínkou na onu požehnanou dobu, kdy všeslitovný Bůh obdaril milostí člověka a zjevil pro jeho spásu posledního proroku Mohamedovi posvátný Koran.

Lakomství a rozmařilost jsou lidské nectnosti, které Islam nejen nedovoluje, nýbrž naopak usiluje vši mocí svých zásad vykořeniti z lidské společnosti jako nesociální zjevy a špatné vlastnosti. Jako protiváhu neblahého působení těchto dvou nectnostní propaguje Islam ušlechtilé vlastnosti, štědrost a velkodušnost. Jenom ti, kdo mají tyto ctnosti, dovedou pochopiti bídu a nouzi bližního a podle možnosti ji mírniti nebo odkliditi.

Tyto ctnosti se v Islamu pěstují zvláště závazkem z a k a t u. Zakat (almužna) jako ibadat plně převzatý jest jediný schopen úplně vymýtiti sociální bídu a zavést normální životní rovnováhu mezi členy islamské obce. Jest islamským pravidlem, že moslim nesmí žíti v nedostatku. Jest povinen osobní prací zabezpečiti svou denní obživu a kromě toho má podle svých prostředků přispívati k obecnému dobru a hmot-

nému podporování ostatních členů obce. Život musí býti zabezpečen i těm, kdo vlivem fyzických nebo duševních nedostatků jsou nezaopatřeni a nemohou se sami o živobytí starati. Každý moslim jest zavázán z přebytku svého majetku každoročně dobrovolně odváděti stanovenou částku ve prospěch chudých a potřebných. Někdy se tvrdívá, že se zakatem podporuje lenivost, ale to je pouze výmluva pro ty, kdo se nechtějí podrobiti povinnosti zakatu.

Zakat není náboženskou daní, jak se to obvykle vykládá, nýbrž náboženský závazek každého řádného moslima. K jeho plnění je moslimovi nejen dovoleno, nýbrž dokonce doporučováno, aby poctivým způsobem získával a zvětšoval svůj majetek. Pro toho, kdo zakat přijímá, není to žádným ponížením. Hanbou a ponížením jest však žebrota. Zakatem Islam hledí pokud možno odstraniti mravní závadnost žebřání.

Čtvero vpředu vyložených ibadatů jest čtvero základních povinností k Stvořiteli a vše, co z nich vyplývá, jest obsahem víry i celého života každého pravého moslima. Jakákoli činnost, úsilí a odhodlání, jež by byly mimo rámec ibadatu, nespádají do Islamu. Když se k tomu ještě seznámíme se skutečným životem Prorokovým, který byl ztělesněním důsledného zachovávání islamských zásad, uvidíme, že Islam není prostá forma víry, nýbrž opravdový zjevený návod, jak nalézt pravou cestu všemi fázemi a stavy lidského života. Souhrnné praktické použití islamských zásad jest islamská politika, kterou mají sledovati a podle které se mají řídit moslimové všech zemí, všech ras i plemen. Islamská politika od svého počátku dodnes jest jedna a táž a její konečný cíl je zavést obecný mír a blahobyť na celé zeměkouli.

Z P R Á V Y

Bratrský islamský svět v Jugoslavii a zejména v Bosně postihla nová, krutá rána. Dne 29. června dopoledne zemřel v Bělehradě ministr dopravy Dr. Mehmed Spaho, udatný zastánce práv jihoslovanských moslimů a bojovník za zlepšení sociálních poměrů zejména v Bosně a Hercegovině, těžce postižené pozemkovými reformami let popřevratových. Merhúm Dr. Mehmed Spaho jest bratrem jihoslovanského rejse ulema medžlisu v Sarajevě Fehima Spahy. Jistě v paměti jest jeho návštěva Prahy v nedávné době.

Na misijní fond MNO laskavě přispěl Dr. Omar J. Lhota K 72.—

Český tisk a české radio nemůže si odvyknouti hanlivý pro nás název mohamedání, ačkoliv se snažíme při kaž-

dé příležitosti zdůrazniti, že tento název byl již bývalou monarchií Rakousko-Uherskou zakázán.

Palestina tone opět v krvi, nevinně prolité terorizujícími bandami anglických žoldáků a bombami fanatických Židů. Jelikož tento stav není možno již déle slaboštvím Evropy protahovati, vyslal J. V. král Saudije Abd el Aziz ibn Saud zvláštního poslance a zplnomocněného ministra do Berlína a do Říma, aby alespoň tam byl slyšen smrtelný chrapot této nešťastné země.

Nakladatelství sekty Ahmadija v Berlíně vydalo německý překlad Koranu. Zejména arabský text knihy nutno pochváliti pro čisté a krásné typy arabského písma. Zato překlad

jest místy velmi špatný, jak zejména upozorňuje časopis „Genuine Islam“ ze Singapuru.

Na schůzi Rady 26. května 1939 byli jednohlasně zvoleni čestnými členy obce: H. E. E. Allamah-Al-Fazil Šejch Muhammad Mustafa Al-Maraghi, rektor university Al-Azhar v Kahýře a ředitel balkánské sekce této university, pod kterou spadá i naše vlast, Šejch Abd ul Hamid Tahir. Oběma byly věnovány odznaky naší obce.

Kursy náboženství, které byly právě skončeny, navštěvovali čtyři neomoslimové a jedna žena. Příští školní rok zahájeny budou kursy arabštiny klasické, nutné k porozumění Koranu za vedení imama Saliha Hadžiosmanoviče.

V Praze, dne 10. července 1939. Majitel a vydavatel: El Ittihad el Islami, Moslimská náboženská obec pro Čechy a Moravu, ústředí v Praze XIX., tř. kr. Alexandra 20. Odpovědný redaktor H. Mohamed Abdallah Brikcius. Vychází měsíčně. Předplatné K 10.— ročně. Používání novinových známek povoleno výnosem řed. poš. a telegrafů v Praze č. j. 75.860/IIa-37 ze dne 22. dubna 1937 a č. 9154/VII. ze dne 24. ledna 1935. Dohlédací poštovní úřad Praha 47. — Tiskem Státní tiskárny v Praze.